

paa enhver Maade, som det er Samfundet muligt, men kan han ikke det, vil jeg helst have, at det bliver ved de nuværende Forhold for hans Bedkommende. Min Hovedgrund til, at jeg ikke snuffer at gaa ind paa, at fri Løge og fri Medicin ikke skulde betragtes som Fattighjælp, er altsaa den, at vi derved drives over til Tvangshjælp. — Søvrigt tror jeg dog, at man noget tager fejl, naar man siger, at det vil være saa nemt at føre Kontrol; det er blevet sagt i det andet Thing, at dette Forhold ikke vil lede til Misbrug o. s. v. So, efter min Mening vil det lede til overordentligt stort Misbrug, naar denne Hjælp ikke skal betragtes som Fattighjælp. Der siges med Føje, at det vil være umuligt nøiagtigt at undersøge Bedkommendes Formuesomstændigheder, inden Fattigvæsenet understøtter ham. Fattigvæsenet er nødt til mangfoldige Gange at yde Hjælp strax, fordi der er øieblikkelig Fare paa Færde, og saa maa man bagefter komme med Undersøgelsen. Men der har man den store Hjælp, at Sagen letfindig gaar hen til Fattigvæsenet og søger Hjælp, naar han paa nogen Maade selv kan hjælpe sig, fordi det af henvises til Fattigvæsenet nu en Gang af Befolkningen med Føje betragtes som, jeg veed ikke om jeg tør sige en Skam, men i alt Fald som en Ulykke, der har de Følger, vi Alle sammen kjende. Der er Kontrollen Midlet, og Tvangsmidlet imod Bedkommende, det er det, der hjælper saa uhyre meget. Men naar det først er givet, at Sygehjælp ikke længer er Fattighjælp, saa mangler Kontrollen, og det vil i mangfoldige Tilfælde være nødvendigt at yde Hjælp, hvor det ikke er muligt bagefter at faae oplyst, om Bedkommende virkelig var saa trængende, at han burde have Hjælpen. Der vil efter min Mening ske uendelige Misbrug, hvis man stiller sig liberalt overfor dem, der søge Hjælp, og der vil komme en Uendelighed af Klager, og til Dels fuldt berettigede, hvis man stiller sig strengt overfor dem og afsviser dem, idet man maaſte ofte kan tage fejl, saa at det bliver ligesaa uheldigt, som naar man giver Hjælpen uden at have tilstrækkelig undersøgt Forholdene i Forveien. Det vil derfor, i al Fald i de store Kommuner, hvor man ikke paa den Maade personlig kjender hinanden saaledes som i de smaa, blive en fuldstændig Omvæltning af det Bestaaende.

Hvad Eftergivelsen af Fattighjælpen angaar, maa jeg sige, at naar man har citeret fremmede Lovgivninger til Støtte derved, da synes det mig, at det er en lidt begrændset Brug, man har gjort deraf, og det kan let misforstaaes, thi de fremmede Lovgivninger have efter det, der er citeret, ikke sagt Andet

end, at Fattighjælp, der er ydet inden den og den Tid, der ligger saa langt tilbage, ikke skal hindre Bedkommende i at faae Valgret. Jeg vil egentlig talt sige, at man her selv erkjender, at det, man tilsigter hermed, er en Forandring af Valgloven, og de Regler, der hidtil have været gjældende for Valgberettigelse. Men disse fremmede Loves Regler ere noget Andet end Eftergivelse af Fattighjælp. Fordi man gav de Bedkommende Valgret, uagtet de havde faaet Fattighjælp, hvad der ganske vist vilde være et Indgreb i den nuværende bestaaende Ordning, vare de ikke fri for de andre Følger af Fattighjælpen, men det, hvorpaa det her gaar ud, er, at efter 5 Aars Forløb skal Fattighjælpen eftergives undtagen med en vis Begrændsning. Det skriver ligeledes mod de Ideer, jeg har om den personlige Frihed, og det Selvfthre, jeg sætter Pris paa ude i Kommunerne, men som de, der mest tale om Selvfthre, just ikke altid sætte Pris paa, i alt Fald ikke paa samme Maade. Jeg mener, at der givet Kommunalbestyrelserne Frihed og Ret til at eftergive Fattighjælp, naar de selv skjønne, at Eftergivelsen er begrundet, saa er det et Indgreb i den Frihed, jeg snuffer, at der skal være, naar vi her i Thinget sidde og dekretere, at de skulle eftergives. Det er i Strid med den Mening, som jeg tør antage bestaar de fleste Steder i Landet, hvor de enkelte Kommuner vistnok med alt muligt Hensyn benytte den Ret, de have. Jeg kan, ligesom det i Dag er blevet bemærket fra anden Side, sige, at jeg aldrig har hørt Klager over, at denne Myndighed misbruges til haardnakket Negtelse. Det kan jo tænkes, at saadanne Misbrug ere til Stede, men lad os først høre, at det er Tilfældet, før vi komme ind paa Tvang i saadant et Omfang, som her er Tale om. Jeg finder altsaa, at Bestemmelsen om, at der skal finde Eftergivelse Sted, er et Indgreb i den Frihed, Kommunerne bør have, og som Lovgivningsmagten ikke skal berøve dem. Thi Selvfthret bestaar ikke i, at Lovgivningsmagten selv vil gjøre Alt og forhindre den Enkelte i at gjøre Noget, men bestaar i, at man giver det enkelte Menneſke og den enkelte Institution saa stor Myndighed som muligt til at handle, som han selv finder rigtig. — En Ting skal jeg ikke negte, at jeg kunde sætte Pris paa, men hvad jeg her vil omtale, er kun en af Følgerne ved Fattigundersøttelsen. Det er Noget, jeg allerede for adskillige Aar siden har tilladt mig at røre ved heri Thinget, nemlig at Fattigundersøttelsen ikke bør være en Hindring for at indgaa Egttefab. I alt Fald bør der sættes en kortere Frist end 5 Aar. Efter min Opfattelse, og jeg er